

OCENE IN POROČILA O PUBLIKACIJAH IN RAZSTAVAH

Publikacije

Bojan Himmelreich:

SI_ZAC/1121. Planinsko društvo Celje–Matica: 1862–2010

Celje: Zgodovinski arhiv, 2013 (Inventarji 14), 116 strani

*»Srečno hodi oj Savinja
čez livade mile mi.
Mi pozdravljaj ljube moje,
oj pozdravljaj Slovence ti!«*

To je le eden izmed mnogih verzov, ki so zapisani v eni od najstarejših ohranjenih vpisnih knjig za Logarsko dolino iz leta 1862, ki jo hranimo v Zgodovinskem arhivu Celje.

Ljudje si v svojem življenju radi postavljamo najrazličnejše cilje, ki nas ženejo naprej. Nekomu je cilj, da v rednem roku konča šolanje, drugemu, da čim prej dobi zaposlitev, tretji bi se rad preselil ... So pa tudi posamezniki, katerih cilj je osvojiti čim več vrhov oz. čim večkrat osvojiti točno določen vrh.

Slovinci že kar slovimo po hribolazništvu, planinstvu in gorništvu. Zakaj je temu tako, ve vsak pri sebi. Ko so nekoč nekega zagrizenega hribolazca vprašali, »kaj za vraga je izgubil v teh hribih«, jim je nasmejan odgovoril, da izgubil ni nič, našel pa veliko.

Zato tudi ne preseneča dejstvo, da se je v slovenskih arhivih ohranilo enajst fondov arhivskega gradiva, ki so neposredno povezani z razvojem planinstva na Slovenskem. Tudi Zgodovinski arhiv Celje tu ni izjema, saj hrani pred uničenjem in pozabo tri fonde, ki skupaj obsegajo kar 40 % omenjene količine.

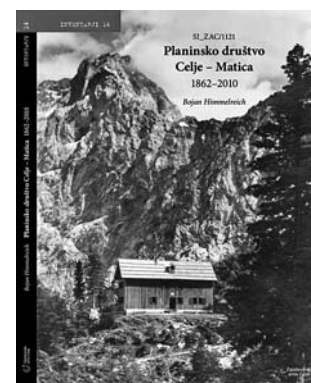
Zato smo se odločili, da je prav, da tudi javnosti predstavimo po eni strani raznoliko, po drugi pa raznovrstno in zelo bogato gradivo, ki je nastalo v okviru organiziranja Planinskega društva Celje–Matica in predhodnikov planinstva na področju Savinjskih Alp. Društvo je v svoji 120-letni zgodovini delovalo v času obstoja kar šestih držav, prav tako je doživelo množico organizacijskih sprememb in različnih gospodarsko političnih razmer.

Dela se je več kot uspešno lotil dr. Bojan Himmelreich, ki je do konca leta 2013 pripravil knjižno izdajo inventarja, to je najbolj podrobno popisane gradiva Planinskega društva Celje–Matica (1862–2010), letošnjega februarja pa ga je predstavil tudi širši javnosti.

Inventar, že 14. po vrsti, ki ga je izdal Zgodovinski arhiv Celje, obsega 116 strani, gradivo pa je popisano od nivoja fonda do dokumenta v programu Scope. Tiste, ki vsaj malo poznajo slovenske hribe in planinske postojanke, bosta zagotovo pritegnili že naslovnica in zadnja stran inventarja, saj je na prvi krasna fotografija Okrešlja in Planjave pred 2. svetovno vojno, na zadnji strani pa sta fotografiji Tillerjeve kočice z Ojstrico in Celjske kočice, obe fotografirani pred 2. svetovno vojno.

Po začetnem uvodu avtorja dr. Bojana Himmelreicha sledijo obsežni podatki o ustvarjalcu gradiva, ki nas seznanjajo z zgodovino združevanja celjskih planincev, njihovem društvu in delu planinskega društva.

Sledijo podatki o samem gradivu, s katerimi nas avtor seznanja o prevzemu gradiva, njegovi strokovni obdelavi ter ohranjenosti, dodan pa je tudi seznam uporabljenih kratic.

Osrednji del inventarja, to je tabelarični popis dokumentov, obsega skoraj 70 strani, nato pa nam avtor v izboru prepisov iz vsebine gradiva, v branje ponudi nekaj zanimivih dokumentov, ki so nastajali v različnih časovnih obdobjih in bi utegnili zanimati bralca. Ob tem ne pozabi omeniti, da je dokumente prepisal, saj so v posameznih primerih težje berljivi, vključujejo pa prvotno zapisane napake in niso komentirani.

Na naslednjih šestnajstih straneh je predstavljen izbor posameznih barvnih reprodukcij arhivskega gradiva, ki nam pokažejo raznolikost in pestrost delovanja društva.

Inventar zaključujejo kratice in tri kazala – krajevnih in osebnih imen ter predmetno kazalo.

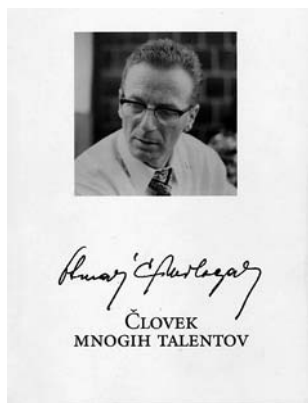
Kot sem že omenila na začetku, je bil inventar javnosti predstavljen letošnjega februarja v Mestnem kinu Metropol (po filmski projekciji filma Steber, ki je bil vključen v program 8. mednarodnega festivala gorniškega filma Domžale). Dvorana je bila ob predstavitvi polna, ob koncu pa so veliko pozornosti poželi v predverju dvorane razstavljeni originalni in dragoceni dokumenti.

Naj si za konec sposodim avtorjeve besede, s katerimi nagovarja vsa planinska društva, ki še danes ne vedo, kam s svojim arhivskim gradivom: »*V javni arhiv z njim!*«

Sonja Jazbec

Otmar Črnilogar – človek mnogih talentov

Podraga – Celje – Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba, 2013, 438 strani

Kdo je človek, ki mu je posvečen zbornik in je imel toliko talentov? Otmar Črnilogar je bil izstopajoča osebnost. Trajno je zaznamoval kraje, kjer je bival in deloval, še bolj pa ljudi, s katerimi se je srečeval. Vsem, ki smo ga poznali, je pustil neizbrisen pečat. Človek, ki talentov ni zakopal, ampak jih je bogato pomnožil. O tem spregovori zajeten zbornik, v katerem lahko bralec globoko zazna sadove duha, ki jih je Otmar Črnilogar (1931–1999) v svojem življenju veliko-dušno gojil, razdajal, širil in spodbujal. Duhovnik in župnik, klasični filolog in prevajalec Svetega pisma, profesor in vzgojitelj, izvrsten pridigar in predavatelj, pisec in slikarski talent, tajnik najstarejše slovenske založbe, navdušen gornik, iskan sogovornik in sodelavec v medijih, odličen družabnik, humorist, žlahtni intelektualcalec ... In še kaj več. Otmar – odličen človek.

Kljub temu, da izdajatelj zajetnega zbornika ni arhivska ustanova, se mi zdi prav, da ga na kratko predstavim tudi v glasilu arhivske stroke. V najtesnejši zvezi z njim smo bili namreč trije arhivisti Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici, arhiv pa je ob tem prejel dragoceno darilo: bogato arhivsko zapuščino Otmarja Črnilogarja.

V pripravljalnem odboru za izdajo zbornika sta bila od vsega začetka Lili-jana Vidrih Lavrenčič in Jurij Rosa, ki je bil tudi v uredniškem odboru, z Ivanko Uršič pa smo vsi trije prispevali v zbornik štiri besedila.

Od leta 2006, ko mu je bil v Podragi na Vipavskem, kjer je služboval 32 let, postavljen spomenik, je tlela zamisel, da si Otmar Črnilogar zasluži široko predstavitev tega, kar je dal Podragi, Vipavski, koprski škofiji in Primorski, Cerki na Slovenskem in slovenskemu narodu ter tudi mnogim posameznikom.

Pobudniki zbornika smo želeli ljudem iz vseh teh ožjih in širših občestev ter bralcem nasploh dati v roke trajen spomin z besedo in sliko o njem.

Prvotno je bil zbornik zamišljen, da bi Črnilogarja predstavili celovito – z besedili o njem in z izborom njegovih del. Vendar se je izkazalo, da bo samo